

SLOVENEK

«SLOVENEK» velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani: za celo leto naprej . . . K 240.— za pol leta . . . » 120.— za četrletno . . . » 60.— za en mesec . . . » 20.— Za inozemstvo celoletno K 420.—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40.— za inozemstvo » 35.—

==== Inserati: ====
Enostolpna poltirnata (39 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po K 6.— poslana itd. . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 36/9 mm & 13.
Izbaja vsak dan izvezemši nedelje in praznike ob 8. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

5. januarja 1921.

Novo vlada, ki nima do sedaj za seboj niti zanesljive absolutne večine, je nastvor v vsakem oziru. Kar jo pa najbolj označuje, je to, da nima za seboj nobene ljudske kmetske ali delavske stranke, niti srbskega zemljedelskega elementa. Pašičeva vlada je prosto predstavnica interesev bančnega, velepodjetniškega in izvoznikaškega kapitala v Jugoslaviji. Interesantno je še to, da ni niti sama v sebi solidna, ker se precejšnji del radikalne stranke čisto očitno ne počuti dobro v družbi demokratske buržoazije, katera hoče državo popolnoma sebi vdinjati.

Kam utegne ta politika državo v dobljenem času dovesti, kažejo njene prve administrativne odredbe socialnopolitičnega značaja. Ker sta demokratski absolutizem in korupcija v prid povojnega dobičkarstva poglavalna masa v Jugoslaviji v tabor skrajnega radikalizma, smo prišli do prevratnega poizkusa, ki ga je vlada morala seveda energično preprečiti, zlasti če se izkaže, da je ta puč imel izbruhiti v zvezi z osredotočenjem ruskih rdečih divizij na rumunski mej. Saj so demokratski svojo batinaško politiko na enak način odtehtali državi hrvaško kmetsko ljudstvo in bi zdaj gotovo tudi ta pojav radi udušili s silo, če bi se le kako dalo. Mi vidimo, kako so svojo protikomunistično naredbo znali spretno izrabiti v to, da so odvzeli svobodo besede in tiska tudi republikanski stranki in njenemu glasilu. Ni nič čudnega, če vlada, ki nima zaupanja ljudstva, poseže po sili, zlasti ko ji nujajo kratkovidni komunistični zapeljivci nerazodne mase tako lepo priliko, da dā sila svoji absolutističnim nameram.

Da se iz tega ne bo rodilo nič dobrega, je jasno. Demokrati in komunisti tekmujejo med seboj, kdo bo preje in temeljiteje razušil fundamente Jugoslavije, ali zastopniki absolutističnega velesrbsstva ali hlapci moskovskega sovjeta. Za enkrat morajo čutiti posledice tega razrušiteljnega dela na sebi najbolj delavci, ki morajo drago plačati za to, da so strokovno organizirani v komunističnih organizacijah, ki jih je vlada ob priliki blaznega revolucionarnega poizkusa razpustila. Tako je prišlo do tega, da je v Trbovljah vladni zastopnik prepovedal, da se delavstvo med seboj pomeni glede ultimatumov, ki ga je vlada v svrhu poravnave štrajka stavila tako delavstvu kakor družbi. To se pravi struno prenapeti in izzivati mase k protiporoku, ki se zna pri ugodnejši priliki po dolgem tlenju zopet zaneti. Vlada, ki nima moralne zaslonbe, ne bo z golo silo nič opravila.

Trboveljski štrajk bi moral vsako res državniško čutečo vlado vzpodbuditi k energičnim socialno-političnim postavodajnim korakom. Komisija, ki jo predlaga vlada v svrhu kontrole nad gospodarstvom trboveljske družbe, ki dela ogromne profite, je premalo; tu je treba kakor v Angliji in Nemčiji napraviti dalekosežne korake preko solastništva delavcev k popolni socializaciji naših rudnikov. Če se v Nemčiji zaradi tega država ne podira, se tudi pri nas kljub jadikovanju »Jutra« ne bo. Vlada ima sedaj priliko predložiti zakonski načrt, kako, zadovoljivši v gotovih mejah pretenzije tujih in domačih delničarjev, vse rudnike vobče podružabiti. To bo seveda jako opasno, ampak ne za državo, temveč za žepe delničarjev in upravnih svetnikov.

Ker je naša stranka v smislu svojega programa to stališče vedno dosledno zastopala, dočim se je demokratska ravnotako dosledno zavzemala za kapital, kakor se zanj »Jutra« zavzema še danes, je javnost bila nekako osupnjena, da »Slovenski Narod« par dni sem napada trboveljsko podjetje in si razlaga trmoglavost premogokopnih baronov s tem, da jih je podpirala prejšnja klerikalna vlada! Mi smo zdaj izvedeli, odkod to socialno stališče glasila najčrnejših slovenskih reakcionarjev izvira. Stvar je ta, da izvestni gospodje pri emisiji delnic niso prišli na svoj račun, niso dobili mesta v upravnem svetu in ne bodo mogli špekulirati na diferenco med emisijam in dnevnim kurzum, kakor so računali. Nam seveda hvalabogu ni treba na ničesar špekulirati, kar pa se tiče prejšnje vlade, vemo, da je ravno iz nje izšla misel o sokontroli delavstva, katera bi vedla sčasoma do fakičnega solastništva. Kako pa so demokratski izvajali take reči, kaže od njih izvedena »nacionalizacija« ostalih industrijskih podjetij na Slovenskem, ki je samo ime in prosto slepilo, v resnici pa je vse ostalo pri starem, samo da tantieme vlečejo demokratski upravní svetniki.

Demokratije ne bodo s svojimi manevri mogli preslepiti javnosti, ki ve, da odgovornost za vse v državi pada danes nanje. Vprašanje, ki ga je sprožil trboveljski štrajk, se ne bo dalo rešiti niti s 25% povišanjem mezde niti z grožnjo militarizacije. Vlada mora pokazati, ali je zaščitnik slabjšega in izkoriščanega, ali pa svoje posredništvo vrši samo v korist vlekapičala pod krinko nepristranosti. Vsako novo vprašanje v naši državi je tako, da ne trpi polovičarske rešitve, in teh vprašanj bo vedno več, vedno glasnejše bodo trkala na vrata!

Nemška divjaštva na Koroškem.

Kar se tiče surovosti nasproti Slovincem, se smejo pliberški purgarji ponasati, da so v tem oziru dosegli rekord. Evo dokaza! V soboto dne 4. decembra zvečer je prihrumela kakih 200 demonstrantov broječa druhal pred dekanijo in je tam g. dekanu Mariniču uprizorila divjo mačjo godbo. Zahtevala je: »Im Namen des Volkes, aufmachen!« Ker se razgrajajem seve vrata niso takoj milostno odprla, so razbijali po njih, vpili, piskali in godli na vsa mogoča godala, kričali in zmerjali g. dekanu s »Kirchenrauberjem« in »največjim lumpom« ter mu pretili, da ga bodo oklofurali in pobili. Bil je to krič in vrišč, kakor bi vsi peklenščki bili po koncu. A ni bila to samo kaka poulična fakinaža, ne, bili so zraven skoraj vsi tukajšnji uradniki in ponosne pliberške dame, kakor gošpa Kraut ter visokorodna gospa Betti Glavar, sicer imenovana »Zockelgräfin«, ki je baje celo komedijo inscenirala. Pa čujte in strmite! Bili so soudeleženi tudi nemški orožniki pod vodstvom stražmojstra g. Gelavca samega. Tako je torej oko avstrijske postave! Orožniki, pa čuvaji in protektorji mačje godbe! Čestitamo! Ko je celi dirindaj trajal kake četrt ure, pa je rekel stražmojster Gelavc: »So, jetzt is aber schon gnu; jetz gemar!« In šli so, pa ne spat, kajšene, ampak pred gostilno g. Mlinarja in so tam vlomili vrata ter pobili okna, nato pa še hiteli kazat svojo mačjo kulturo pred »Narodni dom«, g. nadpoštarju Černicu in izvoščeku Jurcu, ki jih je pa pošteno in odločno odpravil. Tako se je torej ponosna nemška kultura mesta Pliberk dvignila do sijajne višine mačje godbe. Vsa čast in priznanje! A nemška kultura še s takimi sramotnimi pojavi ni zadovoljna. Njej se hoče tudi krvi. Dne 28. decembra m. l. so namreč nemčurji iz okolice brez vsakega povoda napadli pred trgovino »Magnet« Slovenca g. Krauta, p. d. Poltnika na Bistrici, in ga krvavo pretepli, g. Britovška pa, ki jim je ušel v Ovčjakovo hišo, pa so iz hiše potegnili na cesto in ga zunaj s koli pobili tako da je bil ves v krvi. Za to svoje junaštvo pa so v nemčurski gostilni suroveža Grila bili poplačani s pivom in žganjem. Ko je pa nekdo ta pobjo naznanil orožništvu, je rekel orožnik: »Hat er sich aber schon in die Politik eingemischt.« Dne 24. decembra so ravnotako neki nemčurški prekupci iz Doberle vasi brez vsega vzroka hudo pretepli na vlakcu bivšega slovenskega brodnika na Lipici Marka Žmavčerja, ko se je vozil iz Celovca v Plib-

berk. In tako so enaki poboji na dnevnem redu. Drznost in surovost nemčurjev raste od dne do dne. Vsaj se jim prav nič ne zgodi. In to dobro vedo; zato so tako divji. Slovenci se ne smemo več nikamor ganiti; nismo nikjer več življenja varni. Nihče nas ne ščiti. Čas bi že bil, da bi se jugoslovanska vlada enkrat odločno zavzela za nas, drugače moramo obupati.

Dr. Josip Hacin:

O zapori našega imetja v Avstriji.

Eno zelo važnih gospodarskih vprašanj, pred katera je bilo po razsulu stare Avstrije stavljen slovensko ozemlje, tvorí prenos slovenskega premoženja iz oblasti avstrijske republike.

Ker so se žile avstrijskega gospodarskega življenja stekale na Dunaju, je naravno, da je po razsulu monarhije ostal na avstrijskih tleh ogromen del jugoslovanskega, posebno pa že slovenskega premoženja, kajti vse slovensko gospodarsko življenje je bilo odvisno od Dunaja, poleg tega pa se je poslal velik del našega premoženja na Dunaj in v druge centralno ležeče kraje današnje avstrijske republike vsled strahu pred italijansko fronto.

Avstrijska republika je dala z ukazom državnega urada financ z dne 18. aprila 1919 pod zaporo vse odprte depote, vloge, dobroimetja, safe in zaprte depote, ki pripadajo fizičnim osebam, družbam in jurističnim osebam, katere imajo svoje bivališče ali svoj sedež v Jugoslaviji.

Pripomniti je, da je tak korak storila avstrijska republika samo proti Jugoslaviji in proti nobeni drugi izmed nasledstvenih držav. Vsled tega ta korak avstrijske republike ne pomeni za nas samo ogromne gnotne škode, ampak tudi izvanredno žalitev naše mlade države.

Ogromen del našega premoženja je s tem odtegnjen prostemu razpolaganju naših državljanov ter je ostal odtegnjen do danes. Ogromna je vsled tega gnotna škoda, ki so jo na ta način utrpeli naši državljani. Z veliko napetostjo se zaradi tega tudi zasleduje od prizadetih krogov razvoj tega vprašanja.

Te dni je avstrijsko zastopstvo v Ljubljani poslalo predsedstvu deželne vlade za Slovenijo »v ozirom na vesti o zaporah inozemskih imetij v Avstriji« neko pojasnilo, ki ga te dni objavljajo slovenski listi. V tem pojasnilu navaja avstrijsko zastopstvo v Ljubljani one olajšave, katere je odredila avstrijska republika z izvršilno naredbo z dne 18. septembra 1920, drž. zak. št. 440 in z XII. naredbo z dne 17.

LISTEK.

Jože Jagodice:

Krvava zarja.

Črtica.

Janez je grdo zaklel in debelo pljunil, da je tlesnilo ob raskava tla.

Ravno je prišel s polja. Sezul je prstene čevlje, jih vrgel pod peč, odvihal srajco raz komolce in sedel k napol topli peči.

Ruval je korenje tam doli na Privojih, pa mu ni šlo delo kar nič od rok. Sosedovi otroci so popasli ob meji ves korenjavec, tako da korenja ni bilo nič videti, še z vilami ga je težko vlekel iz zapacane in pohojene zemlje. Kolikokrat jim je grozil, da jim poreže ušesa in izpije kri, če ne bodo pazili od odganjali živine od škode. Pa otrok je otrok, z grožnjami in obeti ne dosežeš pri njem ničesar, najbolje je, če kar udariš in sicer tako, da ima za vedno dosti. Vsaj tako je mislil Janez, ko je preklinjal otroke in živino in vsled tega še njivo in korenje, vreme in vse, kar je videl okoli sebe.

Bil je sam na njivi. Prišla je bila za njim na polje še njegova dve leti mlajša sestra Lenka, pa jo je kmalu napodil domov, ker je nad surovim njegovim robantenjem in preklinjanjem začela jokati in jo je zato za slovo ogrnil še z vilami črez hrbet. Odhitela je domov, si izmila objokane oči in šla h Komarčevim ajdo zet.

Janeza pa niso jezili samo otroci in živina, korenje in vile. Bil je tudi sicer natak-njen.

Sinoči je bil v sosednji vasi v Hotemožah pri svoji izvoljenki.

Brhko in pripravno dekle je bila Blažnova Melka, zato je domače fante tembolj jezilo, da se smoli in suče okrog nje drugi iz tuje vasi. Večkrat so se že menili, kako bi ga namikastili in zapodili, da bi se ne upal zlepa prihajati v vas, pa nikoli se jim ni posrečilo, dobiti ga v pest. Janeza pa so se tudi bali. Bil je velik in močan. V vojski je preizkusil svojo moč, ko je marsikateremu Rusu in Lahu pokazal pot na oni svet, pa ne s kroglo, ampak ob priliki, ko se je šlo na nož, z bajonetom in puškinim kopitom. Vse to so hote-moški fantje dobro vedeli. Zato si niso upali napasti ga niti skrivaj. In ko je hodil zvečer mimo njih skozi vas, so vedno lepo molčali.

Sinoči pa so se vendar okorajžili — bili so se nekaj napili tam v Jurčkovih gostilni — da so mu izmaknili lestev, ko je slonel na koncu Blažnove hiše ob Melkinem oknu. Strašno je telebilo, ko je padel na tla. In še toliko so si celo upali, da so v hipu, ko je zabobnelo, jeli izza ogla z gorjačami in beticami udrihati po njem.

Ko se je Janez zavedel, kaj se je z njim zgodilo, že o fantih ni bilo nikakega sledu. Vsak na svojem ležišču v mrki so se zadovoljno smejali dobro se zavedajoč, kako strašno imenitno in zaslužno delo so storili.

Opotekajoč se je odšel Janez domov. Niso ga boleli raztepeni udje, tudi pri padcu si ni

storil nič hudega, ampak silna jeza, ogorčenost in užaljen ponos so ga delali pijanega.

Strahovito je zaklel, dvakrat, trikrat, da je odmevalo iz enega konca vasi v drugega, krčevito je dvignil pesti in zaškipal z zobmi.

Doma pa se je zavalil v mrvo. In ko so drugo jutro mimo hiše že dolgo ropotali poljski vozovi, je še ležal pod ostrešnimi tramovi. Spal ni nič, premetaval se je in preobračal z ene strani na drugo. Šele ko ga je dvakrat, trikrat zaklicala Lenka, je zaklel, vstal, vzel vile in šel na polje. Nič ni zajtrkoval, ko mu je sestra prinesla kosilo, nič se ni dotaknil opoldne južine, ker prevelika je bila njegova jeza.

In ko je popoldne oklel že ves svet z vse-mi hudiči vred in se je tudi tega naveličal, je zavilitel vile, da so se visoko nad njim trikrat zasukale in se zapile nedaleč od njega v nepokošenem strnišču.

Kaj bi delal in garal, ko ne vem zakaj, kaj bi trtil moč, ko jo bom še rabile si je mislil in odšel leno domov.

Zunaj je bilo hladno. Mrzel veter je pihal doli od Kalškega sedla, Grintavec in Storžič sta bila v belih kučmah, še na Zaplato se je priplazil zgodnji neprimidprav prav do Hudičkovega boršta. Zgodaj je prišla jesen, obetala se je tudi zgodnja in zelo mrzla zima. Tako so prorokovali vaški očanci, o sv. Lovrencu in sv. Jerneju je bilo namreč doževno in mrzlo vreme.

Janez je jel tipati po gladkih pečnicah, pa peč se je že ohladila. Vnovič ga je razjezilo.

»Prokleta peč, stresel te bom, da se boš sesula v grobljo!« je zarentočil in pograbil tigrastega mačka, ki se je grel na zapečku ter ga vrgel s silo v drugo stran izbe pod mizo.

Nemirno je vztrepetala rdeča lučka v kotu pred šmarno podobno. Plaho in počasi je lezla svetloba po izbi, polagoma se je bližala večer.

Stegnil se je na polico, kjer je imel spravljen tobak in si zvil cigareto. Prijetno je zadisalo v izbi, ko je zažgal. Sedel je in se zagledal malomarno skozi okno.

Na koncu vrta je stala stara hruška, bila je že skoro gola, le še nekaj orumenelih listov je majal jesenski veter. Srake so posedale po vejah, lepo so odsevali beli predpasniki, ko jih je obsvetljevalo jesensko sonce.

Precej časa je topo zrl ven v naravo. Oblaki so se med tem razgrnili gori nad Grintavcem in Kočno, vsenaokrog pa je bilo lepo jasno nebo. Hipoma so začarele gore, sonce na zahodu se je iztrgalo iz oblakov in ovilo vse, kar je doseglo, v krvavordečo svetlebo.

Janez se je zdrnil, čudno ga je spreletelo. Trudno je šel z roko preko čela, kri mu je šinila v glavo, poslal mu je hipoma vroče.

Pozabil je na cigareto, ugasnila mu je v roki. Kajti tam daleč so gorele gore, videl je krvavo nebo, krvave oblake, videl je kri prelivati se iz višin v dolino — vse je bilo krvavo pred njegovimi očmi, krvavo je bilo polje pod vasio, krvava hruška na koncu vrta, krvava izba, v kateri je sedel....

(Dalje.)

novembra 1920, zvezn. zak. list št. 15. Te olajšave glede zapore inozemskega imetja v Avstriji se v tem pojasnilu navajajo tako, da človek, ki čita to pojasnilo, na vsak način mora biti prepričan, da veljajo te olajšave tudi za naše državljane, da torej na podlagi teh naredb naši državljani s svojim premoženjem, nahajajočim se v avstrijski republiki, lahko razpolagajo v okviru teh naredb.

Avstrijsko zastopstvo v Ljubljani namreč — hote ali nehoče — v tem pojasnilu zamolči to, kar je za naše interesirane kroge najvažnejše, namreč dejstvo, da naredba z dne 18. septembra 1920, drž. zak. št. 440, glasom §-a 5, točka 3 te naredbe, XII. naredba z dne 17. novembra 1920, zvezn. zak. list št. 15 pa glasom §-a 8, točka 2 te odredbe za pripadnike Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev ne velja, da torej napram pripadnikom Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev še vedno v celnem obsegu velja ukaz avstrijskega državnega urada financ z dne 18. aprila 1919.

Iz kakšnih razlogov je avstrijsko zastopstvo v Ljubljani poslalo deželni vladi za Slovenijo in dalo objaviti to pojasnilo, ki more samo po nepotrebnem begati ljudi, ne bomo raziskovali. Pribiti pa je treba, da taka dvoumno stilizirana pojasnila ne morejo koristiti niti ugledu avstrijske republike, niti ugledu njenega zastopstva v Ljubljani, niti poglobljenju medsebojnih prijateljskih odnosov.

Z ozirom na omenjeno dvoumno stilizirano pojasnilo avstrijskega zastopstva v Ljubljani se nam zdi potrebno, pojasniti prizadetemu občinstvu, v kakem štadiju se nahaja vprašanje našega imetja, nahajajočega se pod zaporo v avstrijski republiki.

Da se da našim upnikom zaslomba in se isti obvarujejo prevelikih škod, se je jeseni 1919 vsled inicijative trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani ustanovila »Zveza upnikov v Sloveniji za privatno-pravne tirjave proti dolžnikom v avstrijski republiki«. Prizadevanje »Zveze upnikov« je šlo v prvi vrsti za to, da izposluje od naše vlade represalije, s katerimi bi se dosegel dvig zapore. To prizadevanje »Zveze upnikov« ni imelo uspeha.

Ko je centralna vlada za 30. in 31. januar 1920 sklicala v Sarajevu konferenco delegatov pokrajinskih vlad, da se posvetujejo o vprašanju, kako eksekvirati mirovno pogodbo, je takratna deželna vlada za Slovenijo, uvidevala važnost tega vprašanja, pristala na to, da se kot delegat udeležijo teh razprav tudi zastopnik »Zveze upnikov«. »Zveza upnikov« je pri teh konferencah po svojem zastopniku v posebni spomenici predložila svoje zahteve in načrte, ki so se vsestransko odobraval. Delegati centralne vlade so tudi izjavili, da bodo storili vse mogoče, da se našim željam ugodi. Tedaj pa je nastopila kmalu nato dolgotrajna vladna kriza in zanimanje za stvar je v Beogradu ponehalo.

Posledica tega je bila, da je iz hrvatskih krogov izšla inicijativa, naj bi se poskusilo urediti celo vprašanje potom privatnega dogovora med avstrijskimi in našimi interesi. »Zveza upnikov« je vsled tega skupno z zastopniki hrvatskih interesentov poslala svojega delegata na Dunaj, da se sondira razpoloženje dunajskih in interesiranih krogov. Zastopniki dunajskih denarnih zavodov so pri konferenci, ki se je vršila na Dunaju, izjavili, da na rešitev tega vprašanja trenutno niso pripravljeni, da pa bi bili pripravljeni, stopiti v pogajanja. Ker pa so bile propozicije avstrijskih bančnikov take, da o njih sploh ni bilo mogoče razgovarjati, se pogajanja niso mogla nadaljevati.

Meseca aprila 1920 je odposlanec »Zveze upnikov« sondiral na Dunaju, kakšno je tam razpoloženje. Stopil je v stike z najmerodajnejšimi činitelji, mogel pa je le konstatirati, da je stališče dunajčanov napram temu vprašanju popolnoma pasivno, da Avstriji čakajo v pozni kridatarja na to, kaj pride.

V nov štadij je stopilo vprašanje, ko so se začetkom junija 1920 pričela v Beogradu z delegati avstrijske republike pogajanja glede trgovinske pogodbe.

»Zveza upnikov« je smatrala ta trenutek ugodnim, da se zahteva od Avstrije vračilo našega premoženja, nahajajočega se pod zaporo. Smatrala je potrebnim, da se napravi junktim med to zahtevo in pa med sklepom trgovinskih pogodb. Ako Avstrija ne vrne našega premoženja, mi ne sklenemo z Avstrijo nikake trgovinske pogodbe. Prav tako deželna vlada za Slovenijo kakor tudi centralna vlada sta to idejo osvojili, in začela so se z Avstrijo pogajanja v tem smislu.

Različni gospodarski in drugi momenti so pa tedaj prisilili vlado k temu, da je morala od tega junktima popustiti. Vendar so avstrijski delegati obljubili, da bo avstrijska republika v najkrajšem času stavila svoje predloge glede dviga zapore nad našim imetjem.

Kolikor nam je znano, pa Avstrija kljub opetovanim urgencam ni stavila za rešitev tega vprašanja predloga, kateri bi vseboval vse bistvene točke tega vprašanja. Naravnost skrbno se je ogibala, da se dotakne najvažnejšega vprašanja, namreč

vprašanja kurza, o katerem je govor v členu 271 mirovne pogodbe.

Zadnji čas se zopet obetajo nova pogajanja z avstrijsko republiko, vendar se taka pogajanja doslej še niso začela.

Interesi slovenskih upnikov so se pojasnili merodajnim faktorjem prav tako direktno kakor tudi potom deželne vlade za Slovenijo. Vzrok, da do rešitve tega vprašanja do danes ni prišlo, leži na strani avstrijske vlade, ki kot kridatar to vprašanje hladnokrvno omalovažuje in razen tega po svojem zastopstvu v Ljubljani še bega naše interesente z dvoumno stiliziranimi pojasnili.

Izpraznitev zasedenega ozemlja.

LDU Split, 5. jan. (ZNU) Po znakih z italijanske strani sodijo, da bo neposredno sledilo izpraznjenje ozemlja, ki nam pripade po rapalskem sporazumu. V zvezi s tem je odpoštoval vladni poverjenik za prehrano Duboković v Bakar, da uredi pošiljanje živil v osvobodjene kraje.

LDU Split, 5. jan. (ZNU) Po došlih vesteh vlada v Zadru navidezno mir. Zastopniki službene Italije in italijanaški meščani se prezirajo ter vlada med njimi medsebojna mržnja. To se je najjasneje pokazalo pri pogrebu žrtv izza dogodkov na dan sv. Stefana. Zadrski italijanaši ne verujejo obljubam rimske vlade ter so pričeli dvomiti nad svojo bodočnostjo. Predsednik »Lege nazionale« prof. Brunetti je izjavil napram nekemu Jugoslovenu, da čaka Zadra izven okvira Jugoslavije poguba.

Razna poročila.

ZAPADNA OGRSKA.

LDU Budimpešta, 4. jan. (MKU) Člani kabineta so se danes dopoldne sestali pod predsedstvom ministrskega predsednika Telekija k seji, ki je trajala do 7. ure zvečer. Na seji so razpravljali o stališču entente glede zahodne Mažarske. Ker pa vlada še ni prejela note entente, ni glede te zadeve sklenila še ničesar definitivnega.

LDU Budimpešta, 4. jan. (MKU) Poslanci vladne stranke so se sestali k razgovoru, na katerem je ministrski predsednik Teleki poročal o zahodno-mažarskem vprašanju ter pomiril poslance. Noto entente glede tega vprašanja vlada sploh še ni prejela. Izročena je bila pariškemu poslaniku, ki pa je doslej sporočil samo njegovo vsebino. Ministrski predsednik je obvestil poslance tudi o korakih, ki jih je treba podvzeti. Na vprašanje, zakaj se ententa poteguje za zahodno Mažarsko in ne za Baranjo, je odgovoril ministrski predsednik Teleki, da je to naravno, ker je bila Srbija kot zaveznica entente sovražnica Mažarske. Sploh pa bo vlada uporabila vsako priliko, da pospeši izpraznitev protipravno zasedenega ozemlja.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV V AVSTRIJI

LDU Dunaj, 5. jan. (DunKU) Zaupniki južnih železničarjev so imeli snodi zborovanje, na katerem so se izrekli za solidarne z graškimi tovariši, kar se tiče njihovih zahtev. Sklenili pa so, da ne bodo takoj nastopili stavke, ampak da bodo počakali do plenarne seje, ki se vrši v petek. V Brucku ob Muri je bil včeraj velik sestanek, ki so se ga udeležili vsi zaupniki južnih železničarjev. Južni železničarji v Mürrzuschlugu so sklenili, da bodo postopali v istem smislu, kakor njihovi dunajski tovariši.

RAZOROŽITEV NEMČIJE.

LDU London, 5. jan. (Brezlično.) Kakor se govori, sta Francija in Anglija mnenja, naj bi se razorožitev posihmal vršila od stopnje do stopnje, da bi se Nemčiji na ta način omogočilo, da vodi uspešen boj proti boljševizmu. Angleška vlada želi, da bi imela Nemčija vlado, ki bi bila zmožna tvoriti boljševizmu jez. Glede izvršitve točke 172 mirovne pogodbe, ki zahteva oddajo razstreljiv in kemikalij, menijo v Angliji, da Nemčija v tej točki mirovne pogodbe ni izpolnila.

LDU London, 5. jan. (Reuter.) Kabinet se je v načelu izjavil za sestanek ministrskih predsednikov zaveznških držav v Parizu, ker pripoznava potrebo, da se vprašanje razorožitve Nemčije prouči in reši. Sestanek se bo najbrže vršil sredi januarja. Lloyd George prinese s seboj v Pariz končnoveljavne sklepe, ki jih bo vrhovni svet še enkrat proučil in ukrenil vse potrebno, da se vprašanje reši.

ANGLEŠKI PROTEKTORAT NAD EGIPTOM.

LDU Rim, 4. jan. (Stefani.) »Idea Nazionale« poroča, da je vlada sklenila, priznati protektorat Anglije nad Egiptom. Da se je Italija radi tega pogajala z Anglijo o kakšnih kompenzacijah, uradno še ni znano.

PRESTOLNI GOVOR ŠPANSKEGA KRALJA.

LDU Madrid, 5. jan. (Havas.) Prestolni govor, ki ga je kralj prečital v parlamentu, se nanaša v prvi vrsti na izvršne od-

nošaje Španske do vseh drugih narodov in poudarja čast, ki so jo izkazali Španiji s tem, da so jo sprejeli v zvezo narodov. Kralj je izrazil nado, da se bo španski pas Maroka v kratkem pacificiral in organiziral v gospodarskem zmislu. Nadalje omenja prestolni govor podlago za zakonski načrt za finančno in gospodarsko reorganizacijo države, kakor tudi reformo zakonodaje glede transportnega prometa. Prestolni govor označuje vprašanje socializma z vidika energičnega boja proti zločinom, ki so družbi nevarni. Končno so v prestolnem govoru navedeni še vsi ukrepi, ki naj bi odpravili deficit v državnem gospodarstvu.

Politične novice.

— Slovenskim poslancem! (Uradno.) Ker se vrši prihodnja seja ustavotvorne skupščine dne 12. t. m., so narodni poslanci Slovenije vabljani, naj bodo najkasneje 12. t. m. v Beogradu, da se udeležijo te seje.

— »Narod« ima sree za delavce (št. 4, 6. januarja 1921). Glede trboveljske premožkopne družbe smo prejeli pojasnilo, katero priobčujemo, da se čuje tudi druga plat zvona. Naš interes na stvari ni velik, kajti pri sedanjem družabnem redu emisija novih delnic more razburjati edino bankokrate, ne pa nas proletarce; ako se ti boje, da bodo napravlili premalo profita, seveda vpijejo, kakor dela to zdaj »Slovenski Narod«. Stvar bi bila za »Narodove« buržuje popolnoma v redu, ako bi mogli iz difference med emisijskim kurzom in dnevnim tečajem delnice vleči take dobičke, kot so jih vajeni pri svojih podjetjih in takozvanih »nacionalizacijah«. Trboveljska družba se je pri emisiji delnic v prvi vrsti ozirala na svoje interese, kakor je pač navada pri vseh podjetjih kapitalističnega značaja. Naj se »Narod« torej pomeni z njimi, a »klerikalce« pusti v miru. Zadevo upravnega sveta vlači znani dopisnik »Slov. Narod« na tapet iz prav prozornih razlogov. Za njega enostavno ni bilo mesta, zato pretakanje solz. Zakaj pa je molčal, ko se je nacionalizirala kranjska industrijska družba, kreditni zavod itd.? Ravno nacionalizacija kranjske industrijske družbe je pravi pesek v oči, pa tam je za »Slov. Narod« seveda vse v redu, saj notri sede njegovi prijatelji, menda dr. Puc in pa Windischer. In papirnice — pri teh cela nacionalizacija obstoji v tem, da je dr. Triller postal predsednik upravnega sveta! Nič drugače ni pri falski elektrarni. Na čevag predlog pa so se te industrije nacionalizirale? Ali hočete še kaj slišati o Vaših nacionalizacijah, morda tudi o združenih opekarnah, obrtni banki itd.? Gospodje, ne smešite se s svojo skrbjo za uboge delavce! Koristi teh so vam vedno bile deveta briga. Če želite kaj več zvedeti, pa le nadaljujte!

— Trboveljska premožkopna družba. V svrhu informacije priobčujemo sledeče pojasnilo, ki smo ga od poučene strani sprejeli: »K notici časopisov o vstopu 4 Slovencev v upravni svet družbe in emisije novih delnic je treba dostaviti v informacijo javnosti, da se je kooptiranje članov izvršilo po predlogu pristojne deželne vlade; o kakšnih protestih na pristojnih mestih ni nič znanega, pač pa je domači bančni konzorcij koncem novembra l. l. zahteval večje zastopstvo v družbi, pozneje pa uvidel neutemeljenost in neizvršljivost svoje zahteve. Družba ima formalno še svoj sedež na Dunaju in je tedaj še podvržena tudi avstrijskim zakonom; centralna vlada v Beogradu namreč še ni rešila prošnje družbe, da se ji potom pogajanj z avstrijsko vlado omogoči prenos sedeža v Ljubljano brez velikanskih žrtv, katere bi zahtevala Avstrija; ta namreč stoji na stališču, da mora družba v Avstriji likvidirati in si pridržuje obdavčenje likvidacijskega dobička, imovinsko oddajo itd. Prenos sedeža pod temi okolištnimi je za družbo neizvedljiv. Pri tem se gre tudi za to, da se brez velikih žrtv reši razne penzijske fonde, ki so deponirani v Avstriji. — Družba bo svoj sedež prenesla v Ljubljano, kakor hitro se rešijo ta vprašanja. Treba je dalje upoštevati, da je pri družbi v zelo znatni meri vdeležen aliirani in nevtralni kapital, posebno francoski, in da zastopniki teh delničarjev seveda v prvi vrsti zastopajo interese le-teh. Francoski delničarji imajo odločilni vpliv na družbo in s tem mora tudi naša vlada računati. Dalje imajo francoski posostniki obligacij na družbinih posestvih vknjiženo ca. 26.000.000 fr. posojila, katero se obrestuje in plača v zlatu; pri sedanjem stanju valute in z ozirom na določbe sentžermenške mirovne pogodbe je to za družbo ogromno breme. Razume se, da Francozi radi lepih oči naše vlade ne odstopijo od svojih vknjiženih pravic. Vsled vojnega stanja je sedaj plačati velike zaostanke od l. 1914 dalje, ki znašajo 4.000.000 frankov v zlatu. Obstoj družbe je odvisen od tega, kako se to vprašanje s sveta spravi; gre se pri tem za vsoto, ki presega 200 milijonov avstrijskih vron. Po dolgih pogajanjih so se Francozi odpovedali plačilu v zlatu proti temu, da se jim odstopi 44.000 delnic nove emisije. Od 120.000 novih delnic dobe tedaj Francozi 44.000 komedov; stari

delničarji imajo pravico do treh novih delnic za 10 starih in dobe 36.000 delnic, jugoslovanska skupina dobi 30.000 komedov, sindikat za emisijo delnic pa obdrži 10.000 komedov, skupaj tedaj 120.000 delnic. Glede emisije in razdelitve delnic so potrebna pogajanja s tremi državami; po dolgih pogajanjih se je dosegel ta kompromis, in pri tem se je Jugoslaviji odkazalo še 10 tisoč delnic več kot prvotno nameravano in mogoče. Pri določitvi emisijskega kurza se je moralo ozirati na stare delničarje, katerih interese ste šttili avstrijska, posebno pa francoska vlada; vrh tega je treba seveda ozir jemati na stanje kurza delnic na inozemskih borzah. Spričo tega kurza je emisijski kurz še vedno zelo ugoden. Končno pa družba novih delnic ni izdala zato, da subskribenti izrabijo diferenco med emisijskim in dnevnim kurzom, ampak le zato, da se okrepi v svrhu poravnave starih obvez in ogromnih bančnih dolgov, ki so deloma nastali po velikih izgubah družbe od prevrata dalje. Družba je danes bolj nacionalizirana kot katerokoli drugo večje industrijsko podjetje v Sloveniji; francoski in jugoslovanski delničarji imajo v upravnem svetu večino, pri reprezentanci je skoro izključno slovensko osebje, na rudnikih pa tujeodni element percentuelno ne pride v poštev. — To pojasnilo, ki ga prinašamo v korist vsestranske pojasnitve tega v sedanjem momentu tako perečega vprašanja, seveda podleži javni diskusiji in je bilo potrebno zato, ker »Slovenski Narod« prinaša svoje vrste misteriozne notice, ki naj dokažejo njegovo »socialno pravično« stališče, izražajo pa bržkone stališče nekaterih krogov, ki pri Trboveljski družbi niso prišli na svoj račun! Saj poznamo socialne simpatije glasila slovenskega velekapitla, ki je kar na enkrat začelo brenkati na proletarske strune! O liberalizmu — tvoje ime je hinavščina.

— Načrt ustave v ministrskem svetu. LDU Beograd, 5. januarja. Na seji ministrskega sveta se je nadaljevala razprava o načrtu nove ustave. Na prihodnji seji bo načrt v celoti sprejet. Večina članov kabineta se je izrekla za sedanjí načrt z zelo malimi izpromembami. Tudi čl. 12, po katerem bi mogel postati naslednik prestola knez Svevlad, ako bi prestolonaslednik ne imel otrok, je došel v razpravo ter je bilo sklenjeno, da se o tej zadevi vpraša za mnenje klube vladnih strank. V demokratskem klubu se je o tem sklepalo že prej ter je bila večina njegovih članov proti temu, da bi smelo prestolonasledstvo preiti na žensko črto dinastije Karagjorgjevičev. Tedaj je bilo tudi pojasnjeno, da dinastija sama ne dela iz tega nobenega vprašanja ter da tudi noče vplivati, da bi vlada predložila člen 12. v sedanjí obliki. Pri razpravi o pokrajinskih samoupravah je bilo sklenjeno, da se to vprašanje predloži v rešitev klubom. Kar se tiče velikosti posameznih pokrajin, so člani vlade Nikola Pašića mnenja, da bi vseh okrožij ne smelo biti več kot 35 in da ni potrebno, da bi posamezna okrožja imela manj kot 200.000 prebivalcev, niti več kot 800.000. Med radikalnimi in demokratskimi ministri vlada popolno soglasje v vseh vprašanjih glede ureditve države. Obe stranki sta za edinstveno državo ter proti avtonomijam ali federacijam. Kar se tiče zgornje zbornice, imajo rešiti to vprašanje klubi sami. V ministrskem svetu je bila izvoljena komisija, ki ima pregledati vse ukaze in imenovanja uradnikov v zadnjih dveh letih. V to komisijo so bili imenovani ministri Svetozar Pribičević, dr. Velizar Janković, Joca Jovanović in dr. Mileško Jovanović. Ravnotako je bil izvoljen tudi finančno-gospodarski odbor, v katerega so bili imenovani ministri dr. Velizar Janković, dr. Vekoslav Kukovec, dr. Hinko Krizman, Joca Jovanović ter Nikola Uzunović. Šesti član od tega odbora je finančni minister, čigar listaica pripada demokratom.

— Zavezniki. Da bodo naši samostojni samo za štafazo liberalcem, ali kakor se sami nazivajo, demokratom, to smo mi konstatirali že pri njihovem prvem »samostojnem« nastopu. Kljub temu pa demokrati niso z njimi zadovoljni in se demokratska »Pravda« o »Zemljoradničkem klubu«, v katerem sede naši samostojneži, izraža tako-le: »Njihov nastop je tako plitev in tako neresen, da se mora sramovati vsak volivec, ki je dal svojo kroglico za njih. Narod jim je dal 39 mandator, da zgrade državo in rešijo ono, kar je kmet priboril s svojo krvjo na frontah. Navadna pamet, rodoljubje in poštenost, so jim nalagali, ... da preprečijo, da radikali v zvezi z drugimi grupami ne bi cepili državne moči in izpodkopavali agrarne reforme... Toda skromna želja, da bi pri prihodnjih volitvah dobili več glasov, jim je pa zmešala glave. A verujte, da se jim bo godilo ravno obratno. Narod jih bo obsodil in jih tudi mora obsoditi... Kmalu bodo vsi njihovi zahrbtni nameni odkriti, treba je samo malo potrpljenja; oni pa, ki to delajo, bodo razkrinkani.« — Tako piše o naših samostojnih in njihovih kolegih demokratski list; kajti neodkritosrčnih in breznačelnih ljudi javno ne priznava nihče rad za prijatelje in pomagače, dasiravno jih izkorišča.

— Slaba vlada. Zagrebška »Narodna Politika« je objavila o novi vladi članek, v katerem imenuje novo vlado slabo vlado. Nova vlada ne razpolaga niti s polovico

poslancev v konstituenti, ker obe stranki: lemo kratki in radikali, razpolagata z največ 190 poslanci. Če bo novo stranko podpisalo 24 muslimanov, more vlada računati z 210 poslanci, kar upravičuje izraz o slabi vladi. Zanašanje na podporo zemljoradniških in socialno demokratičnih klubov ni gotovo in na nje Pašičeva vlada ne more brezpogojno računati, ker od teh klubov ni stopil niti eden v vlado, ker se vsi boje, da bi se ne kompromitirali pri svojih volivcih. Tudi po svoji notranji sestavi nova vlada ni posebno krepka. Nova vlada je kompromisna; radikalna stranka je vstopila v njo po notranji krizi. Od markantnih osebnosti radikalcev je v vladi samo Pašič, Protić se ne ujema s politiko radikalne stranke; niti najodločnejši zastopniki skupnega nastopa radikalcev z demokrati: Vesnić, Ninčić in Marković niso v vladi zastopani. Demokrate pa zastopata dosedanja korifeji Drašković in Pribičević, kar pove, da se bo vladalo v interesu demokratov. Najbolj pa slabi novo vlado njen izključno partikularističen značaj, ker ni mogla dobiti za svoj program nobene hrvatske ali slovenske stranke. Ustava, katero bi ta vlada ustvarila, ne more imeti nobene avtoritete, ker ne odgovarja razpoloženju in koristim niti Hrvatov, niti Slovencev. S socialnega vidika je nova vlada izrazita predstavljateljica bankirjev, industrijev in drugih kapitalistov. Če sodimo po strankah in ljudeh, ki so zastopani v vladi, ustava, katero bo predložila, ne bo odgovarjala željam in koristim večine državljanov. Delo Pašičeve vlade zato ne bo koristilo državi, ker ustava, proti kateri so gotovo vsi Hrvati in Slovenci, ne more tvoriti temelja zdravemu razvoju naše države.

Dnevne novice.

— Načelstvena seja K. T. D. bo v petek, dne 7. t. m. ob 4. uri popoldne.

— Učitelji-organisti. Zadnji »Učiteljski Tovariš« prinaša to notico o učiteljskih organizacijah: »Kakor pri nas so tudi na Češkem v nekaterih krajih učitelji vršili kot postranski službo, službo organista v cerkvah. To je bila navada v bivših avstr. časih, ko so učitelji morali skrbeti radi sramotno nizkih plač, za postranske zasluzke, toda sedaj, ko je češka republika gmotno zboljšala položaj narodnemu učitelstvu, prestala je ta potreba. Zato je češka učiteljska zveza sklenila, da prepove vsakemu učitelju orglanje po cerkvi, ker je tako delo poniževalno za učitelja, ki postane na tak način uslužbenec župnika, kar ne odgovarja njegovemu dostojanstvu kot prosvetnemu delavcu. Vsak učitelj, ki se ne bi pokoril temu sklepu, bo izključen iz učiteljske organizacije. — Isto stanje je ponekod tudi še pri nas v Sloveniji in dobro bi bilo, da se tudi pri nas naredi konec učiteljem — organistom.« — Na to nam je opomniti, da je učiteljem opustitev organistovske službe le v škodo. Ne glede na to, da so učitelji-organisti imeli z orglanjem tu pa tam prav dober postranski zaslužek, pridobili so si v občini ugled in spoštovanje, če so bili spretni orglavci in so svojo službo vestno izpolnjevali. Glasba ima sama na sebi velik blažilni vpliv na človeško srce in zato ni čuda, če je ljudstvo spoštovalo njega, ki se je posluževal tega blažilnega sredstva. O tem ni govora, da bi bil učitelj-organist nekak hlapec župnikov. Nasprotno je res, da so baš učitelji-organisti živeli in lepi slogi in skupnem kulturnem delovanju z župniki. Da bi bilo orglanje poniževalno za učitelja, more trditi le kak fanatični Husit. Kulturno delo sploh ne more biti poniževalno. Zato vidimo, da so sedali na organistovski stol socialno višje stoječi ljudje nego so ljudski učitelji. V Zagrebu je n. pr. stolni organist imenitni matematik in fizik, profesor Dovgan. In takih zgledov bi navedli lahko še mnogo. Učitelje torej ne goni od orgel poniževalno delo, nego zgolj naš neizrečeno omejeni liberalizem.

— Vprašanje imenovanja vladnega komisarja v Mariboru, kakor poroča »Straža«, še do danes ni rešeno. Dr. Leskovec še ni dobil odgovora na prošnjo, naj ga razrešijo. Vladni tajnik g. Mulaček je odklonil ponujeno mu mesto vladnega komisarja. Dr. Leskovec opravlja še naprej uradne posle na magistratu.

— V Kranju priredi podružnica Jugoslovanske Matice v soboto, dne 8. t. m. ob 20. uri v dvorani telov. društva »Sokole« zabavni večer s plesom. Prireditelji vabijo vse prijatelje lepe zabave, naj pohite ob tej priliki v Kranj. Posebno dobrodošli so še gostje v katerikoli pristni slovanski narodni noši. Društva pa prosimo, da po možnosti odpošljejo vsaj svoje zastopnike.

— Novo sredstvo proti konfisciranju je iznašla belgrajska »Republika«, ki v svoji številki od 4. t. m., z ozirom na to, ker je bila vsak dan zaplenjena, prinaša same citate iz svetlega pisma, psalme in pesnice. — Čudno, da demokratska vlada ni tudi te številke zaplenila.

— Čevljarska zadruga v Trzinu n. znanja, da se bo vršila pomočniška preskušnja dne 27., 28. in 29. prosinca t. l. za

Trzin v prostorih g. Ivana Papova, za zunanjo okolico pa pri gosp. Ivanu Poljancu v Sebenjah, točno ob 8. uri zjutraj. Povabila in prošnje je prinesli seboj. Kdor se misli prijaviti, naj to nemudoma naznani načelstvu, ki se na poznejše prijave ne bo oziralo.

— Obrtna zveza za Trzin in okolico naznanja vsem obrtnikom, da se vrši dne 16. prosinca t. l. sestanek v Pristavi pri Trzinu v prostorih g. Jožefa Legata. Ker je sestanek važen za vse obrtnike, naj se ga gotovo udeležijo.

— Koroški večer za koroške dijaške begunce v Mariboru se ne vrši dne 11. t. m., marveč se preloži vsled nastalih ovir na soboto, dne 22. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. — Odbor.

— Centrala splošne organizacije vojnih invalidov za Slovenijo opozarja vse svoje člane invalide, kateri se nahajajo v zavodih kr. invalidnih šolah, da se organizirajo v svojih političnih okrajih nahajajočih se podružnicah in poverjeništvih, kjer bo tako centralna uprava razbremenjena ogromnega dela. (K)

— Organizacija vojnih invalidov na Vrhniki se najtopleje zahvaljuje prirediteljem zabave na Silvestrov večer, ki je vrgla v korist vojnih invalidov in vdov znesek 1340 K. — Vrhnikiški invalidi.

— Zaprtje. La Gazette Médicale de Paris poroča, da »Franz-Josef« grenčica pogosto že v majhnih množinah izbornu deluje.

„Slovenec“ velja:

za vse kraje v Jugoslaviji:

za en mesec . . . K 20.—,
za 3 mesece . . . K 60.—,
za pol leta . . . K 120.—,
za celo leto . . . K 240.—.

V inozemstvu pa stane »Slovenec« celoletno 420 jugoslovanskih kron.

Ljubljanske novice.

lj »Pri belem konjičku«. Ljudski oder v Ljubljani uprizori danes ob pol 8. uri zvečer nanovo nastudirano veseligr »Pri belem konjičku«. Opozarjamo vse, da se bo v kratkem uprizorilo nadaljevanje te priljubljene veseligr kot drugi del pod naslovom: »Leto pozneje«, v kateri nastopijo iste osebe kot »Pri belem konjičku«. Vstopnice se dobe danes ob 2. ure popoldne dalje v pisarni Ljudskega odra.

lj Šišensko prosvetno društvo ima v nedeljo 9. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenem prostoru, Celovška cesta 61, redni občni zbor. Na sporedu je volitev novega odbora in sprememba pravil. Udeležba članov nujna. (K)

lj Stolna Elizabetna konferenca ima v petek dne 7. t. m. ob pol 7. uri zvečer sejo v Semeniški ulici št. 2. Prosimo zanesljive udeležbe.

lj Občni zbor S. K. Jadrana se vrši v soboto dne 15. januarja 1921 v prostorih g. Steinerja na Opekarski cesti z običajnim dnevnim redom. (K)

lj Recitacijski večer. Li ga prirede Marja Gorčeva, Fran Lipah in Stane Melihar jutri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma, ima na sporedu: P. Bezruč: Sedemdesetletni, Bernard Zár, Pugelj: Poet, Cankar: Bebec Martin in iz Milan in Milena, Gradnik: Pisma, Albrecht: Na križišču ulic in Plamenčič: Župančič: Razgovor, Dies irae, Sv. trije kralji, Golar: Bojna pesem. — Vstopnina odpade vsled previsokega davka na vstopnice. Dvorana bo zakurjena. Pozivamo občinstvo, da poseti številno zanimiv večer.

lj Sestanek Zveze trgovskih in privatnih nastavlencev se vrši v petek 7. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni III. nadstr. Ker je dnevni red velevažen in za vsakega člana in članico obvezen, prosimo točne udeležbe. — Odbor.

lj Zveza nastavlencev denarnih zavodov in velepodjetij v Sloveniji s sedežem v Ljubljani naznanja, da se vrši njen letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 9. januarja 1921 ob pol deseti uri popoldne v gostilni pri »Levcu« na Gosposvetski cesti št. 16 s sledočim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva; 2. poročilo blagajnika; 3. raznoštosti; 4. volitev novega odbora; 5. pobiranje članarine. — K obilni udeležbi vabi odbor.

lj Okraden slepec invalid. Na zelo zažetonen način je bila ukradena listnica s 3000 kronami denarja invalidu slepcu Fr. Filipiču v neki gostilni v Šiški.

lj Postrežljiv žepar. Delovodja Ivan Čenčič iz Kranjske gore se je pripeljal nekega večera v Ljubljano. Ko je prišel v restavracijo hotela »Triglava«, je prisedel k njemu neki mož, ki je hodil kakor kak poslovodja gor in dol. Vprašal ga je, kaj dela, odkod je in kdaj misli odpotovati. Ponudil se mu je, da mu bo preskrbel sobo, in res ga je peljal k vratarju, kjer je g. Čenčič dobil sobo, za katero je plačal 26 kron. Soba je nato postrežljivi mož zaklenil; g. Čenčič je pa zaspal. Ko se je drugo jutro zbudil, je pa zapazil, da mu je bila ponoči ukradena denarnica, v kateri je

imel 8000 K denarja, vrata sobe so pa bile odklonjena. Zviti tat mu je ponoči ukradel denar in najbrže zapustil Ljubljano.

lj Izučeni trgovski pomočnik, star 25 let, vojašine prost, špecerijske stroke, išče službo. Ponudnikom se je obrniti za podrobnosti na »Zvezo trgovskih nastavlencev« v Ljubljani, Stari trg št. 2, I. n.

lj Našla se je v bližini Lichtenurnovega zavoda denarnica z nekaj srebrnine in zlatnine. dobi se pri postrežku št. 18, Dunajska cesta št. 12 na dvorišču.

Najnovejša poročila.

POSLANCI POZVANI V BELGRAD.

Belgrad, 5. jan. (Izv.) Vlada je brzojavno pozvala vse narodne poslance, naj pridejo k seji konstituante, ki bo 12. t. m. Ker bodo imeli pred sejo konstituante še vsi parlamentarni klubi svoja posvetovanja, sodijo, da bodo vsi poslanci še pred nedeljo v Belgradu.

LDU Belgrad, 5. jan. (ZNU) Predsedništvo konstituante pozivlje vse poslance, da pridejo 9. t. m. v Belgrad, ker morajo pred sejo konstituante delati v klubih.

KDO BO STOJANOVIČEV NASLEDNIK?

Belgrad, 5. decembra. (Izvirno) V demokratskem klubu še vedno razpravljajo o polnitvi mesta finančnega ministra. Iz vrst demokratskega kluba se čuje, da so to mesto ponudili dr. Vojki Veljkoviću — ki pa ga je odklonil. Nato so postavili demokrati za kandidata Vojko Marinkovića in Milana Markovića.

LDU Zagreb, 5. jan. (ZNU) »Novosti« poročajo iz Belgrada: V političnih krogih vlada gotovo prepričanje, da bo naslednik pokojnega Stojanovića sedanjí minister za notranje stvari Drašković. Ko pa bo Drašković prevzel finančno ministrstvo, bodo zahtevali demokrati, da prevzame ministrstvo za notranje stvari Svetozar Pribičević. V tem primeru bi prevzel ministrstvo prosvete prof. Kumanudi.

MUSLIMANI IN NOVA VLADA.

Belgrad, 5. jan. (Izv.) Radi težkoč, ki so nastale pri pogajanjih Nikole Pašića z muslimani radi njihovega vstopa v vlado, so pogajanja odložena do konca pravoslavni božičnih praznikov. Zdi se, da so demokrati obupali nad muslimani, ki se z njimi ne strinjajo ne le glede načina izvedbe agrarne reforme, temveč tudi v ustavnih vprašanjih. Kakor poroča »Pravda«, so muslimani za slučaj, da vstopijo v vlado, postavili kot kandidata za ministrstvo vere urednika sarajevske »Pravde« Sahiba Korkuta, za ministrstvo narodnega zdravja pa dr. Karamehmedovića.

KOMUNISTIČNI POSLANCI IZ BOSNE BODO PRISEGLI.

Belgrad, 5. jan. (Izv.) »Pravda« poroča iz Sarajeva, da so komunistični poslanci iz Bosne sklenili, da se 12. t. m. udeležijo seje konstituante ter položijo ob tej priliki prisego.

D' ANNUNZIO ZAPUSTI REKO.

LDU Rim, 5. jan. (Stefani.) »Temps« javlja z Reke: D' Annunzio zapusti jutri Reko. Kam pojde, še ni znano. D' Annunzio je zelo vznemirjen radi tatvine, ki jo je izvršilo v njegovi pisarni nekaj arditov. Arditi, ki so jim poveljevali mornarski podčastniki, so vlomili v omaro in oplenili nekaj milijonov denarja, kakor tudi listine o D' Annunzijevem podjetju.

ZELEZNICARSKA STAVKA V AVSTRIJI KONČANA.

LDU Gradec, 5. januarja. (DunkU) Stavkajoči nameščenci južne železnice so danes popoldne po poročilu na Dunaj od poslanih zaupnikov, da so jim bo po njih zahtevi takoj izplačal predjem po 1000 kron, sklenili stavko takoj končati in vzpostaviti promet popolnoma. Na progi državne železnice se vzpostavi promet jutri ob šestih.

NEMCIJA ZA BOJ PROTI RUSIJI.

LDU Washington, 5. jan. (Brezlično.) »World« javlja iz Pariza: Churchillov poset v Parizu ima namen, uvesti skupna posvetovanja s Pilsudskim in merodajnimi francoskimi krogi o možnosti, uporabiti Nemčijo v boju proti Rusiji kot drugo črto. To objasnjuje tudi popustljivo nastopanje v vprašanju razpusta prebivaljskih bramb. V Parizu so opustili misel na zasedbo ruhrske kotline.

ZMAGA SKRAJNIM BOLJŠEVIKOV.

Pariz, 5. jan. Na vserruskem kongresu komunistov je zmaga skrajna struja Buharina in Radeka. Zmerni socialisti so potisnjeni popolnoma v ozadje izvzemši Lenina. Lunačarskij in Bonč-Brujevič sta iz vlade izstopila. Skrajna struja zastopa spricho skrajnega gospodarskega poloma v Rusiji stališče, da se čimprej zaneti svetovna revolucija, da si Rusija opomore z gospodarskimi resursami zapadne Evrope.

12 KOMUNISTOV NA SMRT OBSODENIH.

LDU Moskva, 5. jan. (Brezlično.) Poljsko sodišče v Mlavi je obsodilo 12 komunistov na smrt, a 28 na prisilno delo.

V RUMUNJI NI MOBILIZACIJE.

LDU Pariz, 5. jan. (Brezlično.) Rumunska vlada demantira vesti o delni mobilizaciji in militarizaciji železničarjev.

BRUSELSKA KONFERENCA.

LDU Berlin, 5. jan. (Wolff.) Po dogovoru državnega tajnika Bergmanna z bivšim ministrskim predsednikom Delacroixom se začne plenarna pogajanja bruselske konference znova po 17. januarju.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. Člani moskovskega »Umetniškega gledališča«, ki bo gostovalo 11., 12. in 13. januarja v Narodnem gledališču, dopotujejo v ponedeljek zvečer v Ljubljano. Med drugimi pride gospa Čehova, Križanovskaja, Krasnopoljskaja, Groč, Orlova, Skulskaja in gospodje Kačalov, Masalitinov, Bersenjev, Pavlov, Bakšev, Tarhanov, Šarov, Vasiljev, Aleksandrov. Z njimi potuje scenograf gospod Gremislavski in administrativni upravniki družbe gospod Leonidov. Vstopnice za vse tri večere se dobe od 6. jan. dalje pri blagajni v opernem gledališču. Cene so se morale vsled obilnih stroškov povišati za 250 % in ne za 25 % kot je javil pomotoma neki ljublj. dnevnik.

Dijaški vestnik.

d Slov. kat. starešine in akademike vabim na sestanek, ki se bo vršil v petek 7. t. m. ob osmih zvečer v srebrni dvorani hotela Union. Sestanek bo zelo važen in zanimiv. — D. M. B.

d Telovadni večer priredi Dijaški Orel, Ljubljana, dne 16. januarja 1921 ob 7. uri zvečer v Unionu. Na ta večer, ki obeta krasen užitek, opozarjamo naše občinstvo že sedaj. Spored te dijaške-orlovske prireditve je sledeči: 1. Sprejem novih članov. 2. Telovadba, prosta in orodna. Tudi težka atletika (dviganje ročk, rokoborba) je zastopana v programu. Proizvajale se bodo tudi lasne odsekovske skupinske vaje in skupine. Celoten, natančen program še objavimo.

Turistika in sport.

Velik zabavni večer — Sportni ples — se vrši v nedeljo 9. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma. Na sporedu kabaret, ples, japonska kavarna, srečolov, šaljava pošta. Vstop brez posebnih vabil. Predprodaja vstopnic pri »Svetlic« na Mestnem trgu in v drogeriji Kane, Židovska ulica. Vstopnina 30 kron za osebo, člani S. K. Ilirije in akademiki 20 kron, toda le v predprodaji pri »Svetlic« v petek in soboto od 14. do 17. ure. (k)

S. S. K. Šparta ima svoj redni letošnji občni zbor dne 9. januarja ob pol 10. uri popoldne na magistratu v posvetovalnici. K obilni udeležbi vabi odbor. (k)

Zimski sport v Trzinu. Trzin ima na razpolago dobro urejeno 4 km dolgo sankališče, ki ustreza vsem sportnim predpisom. Tereni za smučanje so prikladni tudi za večje ture. Ker je okolica Trzina pozimi jako lepa, ga priporočamo vsem zimskim sportnikom in turistom.

Vremensko poročilo z Bleda. Drsalisce na Bledu (jezero) je izborna. Led se je utrdil in narasel na 12 cm debeline. Tudi sankališče (oddaljeno od kolodvora Bled samo 5 minut) je izborna.

Vremensko poročilo iz Bohinja. Dne 5. jan. t. l. — Zjutraj ob osmih —7° C, mraz, jasno, barometer 738. Od osmih naprej solnce. — Zabavno sankališče izvrstno, sportno sankališče dobro uporabno. Ravenska pot kot vežbališče dobra. — Saničarji in smuka dobro uporabna. Višina snega 63 cm.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Zagreb, 5. jan. (ZNU) Devize: Berlin 214—215, Italija 536—538, London 555—560, Newyork kabel 156—0, ček 154—155, Pariz 925—930, Praga 175—176, Švica 2400—2450, Dunaj 23.65—23.75, Bukarešta 180. Valute: Dolari 153—154.25, carski rublji 65—67, francoski franki 880 do 900, napoleonondor 492—494, nemške marke 203—205, rumunski lei 196—200, italijanske lire 515—520, bolgarski lei 0—160, turške lire v zlatu 0—535, češkoslovaške krone 168—170, švicarski franki 2325—0.

g Češka izvozna trgovina. Na podlagi pogodbe z Italijo, odpre Češka carinsko postajo v Trstu, radi olajšanja izvoza v Levant in Azijo.

g Rimski listi poročajo, da je v najkrajšem času pričakovati znatnega padca cen angleškega premoga, kar bo gotovo ugodno vplivalo na položaj svetovnega trga.

g Dobava loja. Direkcija državnih železnice v Belgradu razpisuje ofertno licitacijo na dan 21. januarja t. l. za dobavo 10.000 kg čistega topljenega govejega loja. Točnejši pogoji so na vpogled v ekonomski pisarni gornje direkcije. Kaveja 7000 dinarjev.

Prometne omejitve.

Začasno veljajo sledeče prometne omejitve:

1. Južna železnica v Jugoslaviji: a) Za Maribor, glavni kolodvor je zaprt ves tovorni promet izvenjsi živad, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje one za trdnice Götz, Scherbaum, skladišče Balkan ob Scherbaum-ovi dovladnici, Ludvik Franz paronlin in pa Josip Rosenberg paronlin, ki imajo svoje dovladilne tice. — Za Trbovlje, Hrastnik in Zagorje je ukinjeno sprejemanje jamskega lesa. — Za Zagreb, južni kolodvor, je zaprt tovorni promet v vozovnih nakladah izvenjsi premog, režijske in vojaške pošiljke ter one za dovladilnice: 1. Slavija in Dom dd. za drvene gradnje; 2. Zagrebačka dionička pivovarna i tvornica slada; 3. Hinka Franka sinovi; 4. Pongratzova tvornica parketa i parapila; 5. Sutejeva industrija drva; 6. Gradska munjara i vodovod; 7. Bunzl i Biach; 8. Croatia dd. za industrijo drva; 9. Ciglena Carnomerec. — 4. Za Sisak loko je zaprt tovorni promet v vozov. nakladah izvenjsi premog, režijske in vojaške pošiljke ter one za dovladilnice tvornice tanina.

2. Državne železnice v Jugoslaviji: Ekspresna roba se prevzema do teže 250 kg; posamezni komadi pa smejo tehtati čez 75 kg. — Vsled rudarske stavke v Trbovljah je ukinjeno sprejemanje blaga vsake vrste v vozovnih nakladah za vse postaje in čez vse proge državne železnice preko Zagreba in Siska izvenjsi živad, brzopokvarljivo blago, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje živila, naslovljena na gradsko aprovizacijo v Zagrebu, toda le, ako odposiljatelj priloži tovrstnemu listu potrdilo gradske aprovizacije, da je blago namenjeno prehrani Zagreba. — Drugo je sprejeto blago se še odpošlje. — Reekspedicije so na državni železnici le dovoljene, ako se izvrši nova predaja v razkladnem roku, sicer se pošiljka proda.

3. Italija: a) Blago nakazano carini v Milano Porta Garibaldi; b) Kosovno blago; c) Tovorno blago izvenjsi živila in zdravila v Abbazio—Mat.

4. Avstrija: Dovoljena so živila vsake vrste z direktnimi tovrstnimi listi ter selitve. — Tovor za progo Spielfeld—Radkersburg je prost; preko Radkersburga je promet še prekinjen. — Reekspedicije za Poljsko so v Češkoslovaški prepovedane.

5. Brzovozni in tovorni promet preko Wr. Neustadt v smeri proti Ogrski je začasno ukinjen.

6. Z Bulgarije je razen Orient-Expresa še ves promet prekinjen.

7. Za inozemstvo se sprejmejo (izvenjsi češkoslovaški tovor, ki je prost), samo one

pošiljke, za katere se je izdalo transportno dovoljenje. Ako pa je dotična proga drž. žel. začasno sploh zaprta, izgube dovoljenja svojo veljavnost. Na želez. ministrstvo ali direktorje drž. žel. naslovljene kakor tudi režijske pošiljke, premog in selitve ne potrebujejo prevoznih dovoljenj.

Sodišče in policija.

s Povest o prodanem nadušljevem konju. Janez Črnivec v Dolenji vasi je imel nadušljevega konja. Nekega dne je prišel k njemu Jožef Finžgar iz Bistrice, ki je Črnivca pregovoril, da je zamenjal svojega nadušljevega konja z njegovim konjem in je plačal pri zamenjavi Finžgarju 2500 kron. Črnivec je pri kupčiji Finžgarju izrecno povedal, da je konj bolan na nadihi. Kljub temu je prignat Finžgar kupljenega bolnega konja na semenj v Kranj, kjer ga je kupil Karol Vidali za 8200 kron. Ko je pozneje Vidali zapazil, da je konj bolan, je pustil konja preiskati in izvedenec Jernej Vrhovnik je izjavil, da je bil konj nadušljiv in da je bil vreden na dan, ko se je sklenila kupčija, največ 4400 kron, vsled česar trpi Vidali najmanj 3800 kron škode. Jože Finžgar se je moral zato zagovarjati pred deželnim sodiščem v Ljubljani, ki je obsodilo Finžgarja na štiri mesece ječe.

s Vse bom poravnal, če bom tudi moral delati noč in dan! je klical pred kazenskim senatom Jakob Novak z Drenovega griča. Po prevratu je začel tihotapiti, poleg tihotapstva je pa še osleparil veliko ljudi, da so mu izročili razno blago, katerega pa ni izročil strankam, marveč ga je porabil za sebe. Ogojufal je tako Josipa Samotorčana iz Logatca, Ivano Reber v Unco, Antona Rusa iz Logatca, Meto Nagode iz Vrhničke; poleg tega je pa še okradel več oseb in povzročil z gojufijami in tatvinami škode, ki gre v tisoče kron. Deželno sodišče je obsodilo zato Novaka na 1 leto težke ječe.

Nadušitelj Fran Silvester:

**V eni roki je polič,
v drugi kol in pasji bič,**
(Iz pesmi »Samostojna«.)

Volitve v konstituanto so v veliko začudenje slovenskega sveta dokazale, da v takozvani samostojni bohinjski trdnjavi — samostojni nimajo tal. Od 499 volilcev so z veliko težavo, z neštevilnimi sestanki, z agitacijo od osebe do osebe, z genialnimi lažmi in obrekovanji spravili z največjo silo v volilno škrinjo le 58 kroglic.

Porazi bole, zato so iskali tukajšnji liberalni in samostojni voditelji prilike, da si ohladi jezico. 12. decembra 1920 so nam vprizorili spektakel v dveh dejanjih. Prvi akt se je vršil popoldne v šoli, za zborovanja kmetijske podružnice, drugi pa na večer v Mavričevi gostilni.

Trdno sem bil s svojimi političnimi tovariši sklenil, da o tej stvari ne napišem javnosti nobene vrstice, dokler ne izreče svoje besede kompetentno sodišče. Ker sta pa priobčila zadnji teden »Slovenski Narod« in »Kmetijski list« nad vse lažnivo in prefriganozavito poročilo, moram pojasniti tragikomedijo, in sicer nepristransko, kakor pod priredbo.

Glavni odbor Kmetijske družbe je v seji dne 22. septembra 1920 sklenil, da se dne 28. avgusta 1920 izvršena izvolitev podružničnih odposlancev za občni zbor Kmetijske družbe razveljavi, ker zbor ni bil sklenjen v odborovi seji, ampak ga je razpisal načelnik sam, s čemer je bil kršen § 30. družinskih pravil. Takrat so bili dobili samostojni v zvezi z liberalci in socialisti demokrati 38 (ne 78!), naši, ki so večinoma doma ostali, pa 15 glasov. Podružnica na Boh. Bistrici šteje 117 članov z aktivno volilno pravico in 17 podpornikov, ki pri volitvah v smislu družinskih pravil nimajo besede. Ni čuda, da je Kmetijska zveza pri ponovno razpisanih volitvah na dan 12. decembra 1920 razvila živahno agitacijo za udeležbo, in čast vrlim bohinjskim možem in ženam, ki so vzlic slabemu vremenu prišli na volišče polnoštevilno, da izvrše svojo strankarsko dolžnost.

Liberalci in samostojni so že teden dni namigavali, da morajo zmagati, ali pa bo tepež. Za to imamo dokaz. Zmagal jim je sprito polnoštevilne udeležbe spavalca po vodi, zato so izvršili nasilje. Predsednik Arh je otvoril zborovanje. Voditelj samostojnih, podporni član g. M., mož hotelirke, se je oglasil k besedi in govoril, ne da bi mu kdo dovolil. G. M. je predlagal sebe in samostojnega Čopa za skrutinatorja in zahteval, da voli občni zbor zapisnikarja. Predsednik Arh nasilno stavljenih predlogov od strani podpornega člana ni mogel vpoštevati, zato se je poslužil svoje pravice in imenoval skrutinatorjem pristaša Kmetijske zveze Mavriča in samostojnega Čopa, zapisnik pa sam pisal po starem običaju jaz kot tajnik podružnice. Dobil sem besedo, pojasnil način volitev z listki, naker se je volitev pričela med razgrajanjem na pol pijane deseterice, češ, da morajo po podpornem članu g. M. stavljeni predlogi obveljati, drugače volitve ne bo. Med vpitjem liberalcev in samostojnih so bile že oddane štiri glasovnice. Samostojni so videli, da s samim kričanjem ne bodo preprečili volitev, zato so se poslužili sile. V dvorano je tedaj prišel član iz trgovca G. s svojima sinovima. Ko je lesni trgovec H. spodmaknil tajiški stol, me je prijel G.-ov sin V., ki je tudi lesni trgovec, in me nasilno odvel iz zborovalnice. Ko so naši možje protestirali proti nasilju, so planili trgovci G. in nekateri drugi na nje. Ena ženska je dobila udarec po glavi, krvavečega pristaša Kmetijske zveze kmata Odarja so metali po tleh in hodili po njem, osušanji je bilo več naših mož in tudi podpornega člana kaplana so potisnili z batino na hodnik. V tem metazu je predsednik zaključil občni zbor.

Po razbitem občnem zboru kmetijske podružnice v Bohinju so se razšli možje na vse strani. Na povabilo sem šel tudi jaz z malo družbo pravih bohinjskih kmetov, deloma samostojnih, v našo Mavričevno gostilno na kozarec vina. Liberalni in samostojni vodje-huškači so bili odšli, zato je bil naš razgovor v kuhinji Mavričeve gostilne večinoma miren in dostojen, čeprav je sestojala družba iz pristašev raznih strank. — Kmalu za nami je prišel k Mavricu g. župnik in spremstvu g. kaplana in g. vodje užitinskega urada. Sedli so za mizo v gostilniški sobi, ker v kuhinji ni bilo prostora, jaz pa sem ostal z malimi presledki pri naših kmetijskih možeh. — Trgovec G. je poslal špijo-

nirat svojega hlapca, ki pa je kmalu odšel in kake četrt ure pozneje je pridrvel v Mavričevno gostilno družba, obstoječa iz trgovca G. in njegovih dveh sinov; poleg je bil tudi lesni trgovec T. — Srepi so bili njih pogledi, sumljivo njih vedenje. Izživati so začeli župnikovo družbo, in na mirno reagiranje g. vodje užitinskega urada so planili nanj, izvlekli ga izza mize, vrgli ga na tla, hodili po njem, suvali in bili ga, da je padel trenutno v omedlevalo. Ko jim je župnik zavpil, da je tako početje s siromakom, ki ima pokvarjeno roko, sramotno, so se navallili na župnika, so mu raztrgali suknjo in verigo, uporabljajo pri tem psovke, ki niso za tisk. Položaj je bil resen. Župnik je potegnil samokres, zahteval tri korake nazaj in se jim končno iztrgal ter odšel v kuhinjo, kjer se je zaklenil. Brezvestni nasilneži so udri skozi zaklenjena vrata, ko so odtrgali oboji pri vratih in ubili šipo. Opetovano so zahtevali, obkrožujoč župnika, da jim izroči samokres. Župnik se je umaknil v gostilniško sobo, da poišče suknjo in gre domov. Tudi sedaj so mu sledili. Pritisnili so ga k peči, iskali po žepih samokres, v zvezi raz nos tisoč kron vredna očala, brez katerih župnik ne more nikamor, ker je silno kratkoviden. — Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo, da niso prišli orožniki. — V karakteristiko nasilnosti in drznosti napadalcev bodi omenjeno, da je lesni trgovec G. V. celo vprico orožnikov priložil silno zausnico g. vodji užitinskega urada. — Napadalc so pozneje po raznih gostilnah in ulicah razgrajali še pozno v noč. Župnikova očala pa je dobil orožnik pri g. trgovcu G. šele tretji dan.

Lesni trgovec G. V. je žutil po napadu potrebo, da toži g. vodjo užitinskega urada, kar je v šolski veži, — ko je G. vrgel na tla krvavečega pristaša Kmetijske zveze, — kritikoval njegov astop z »barabo«. — Obravnava je bila kaj hitro razpisana. — G. vodja užitinskega urada je bil vsled pričevanja nadoskrbnika L. obsojen na petdeset kron globe. Vršla se bo pa še vzkllica obravnava in se bodo pozvale nove priče.

Politično je SLS. z zadnjo tragikomedijo pridobila mnogo. Ljudje so spoznali, kaj bi bilo, če bi taki ljudje dobili občinske vaje v svoje roke. Vse Bohinje se skandalizira nad banditskimi dejanji liberalcev in samostojnih. — Obsodba ljudskega tribunala je že izvršena.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Počasna diferenca v C	Nabo, vetrovi	Padevin v mm
4./1. 21 h	741.6	0.5	0.8	megla s.	—
5./1. 7 h	742.6	0.5	1.5	megla —	—
5./1. 14 h	742.1	0.4	0.8	megla z.	—

— Napredek domačega zavarovalnega voda. Kakor doznavamo, je zavarovalna družba »Jugoslavija« poleg »Fénixsa« in »Gradske« vzajemne zavarovalnice v zadnjem času prevzela še eno inozemsko družbo in sicer »Franco Hongroise«.

Dežni plašč in revolver na prodaj. Naslov v uredništvu »Slovenca«.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA

»Svetla«, Mestni trg 25. Verbejs A., Linhartova ulica 4.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.

JAVNA SKLADIŠČA

»Balkan«, L. Ljublj. javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8. Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

Išče ženska, k malemu otroku. Naslov se ženska, pove uprava »Slovenca« pod štev. 45.

Gospodična, obiskovalka gospodinske sole iz boljše družine, išče sobo z hrano. Plača postranska stvar. — Prijazne ponudbe pod šifro: »Gospodična 28« na upravo »Slovenca«.

Bencin motor 5 HP. na vozu z cirkularno larno žago za žaganje drv, pripraven tudi za vsako obrt in porabo v kmetijstvu, dobro ohranjen prodaja: Ivan Serbinek, Vrtnice P. Gornja sv. Kungota pri Mariboru. 5162

3 colski teleskop (object. r 2 = 72 mm) S. Plöhs, povečava terestrična 45—80, astronomska 90 in 140 se proda. Nadeljna pojasnila: Iv. Gajšek, trgovina s papirjem in šolskimi potreb. Ljubljana, Sv. Petra cesta. 5165

Oglasi v »Slovencu« imajo velik uspeh.

Josip Miselj

vodja užitinskega urada

je dne 2. januarja ob pol 6. uri pop. po kratki, mučni bolezni v 65. letu umrl.

Pogreb bo dne 4. januarja ob pol 5. popoldne.

Lož, 2. januarja 1921.

Ana, soproga.

Ema, Gela, Anl, Vladimir, otroci. Minka, vaukinja.

Izajaja konzorcij »Slovenca«.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

KNJIGARNE

Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE

Knjigoveznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MODNI SALONI

Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNE TRGOVINE

Kunovar Ivan, Stari trg 10.

PARFUMERIJE IN KOSMETIKA

»Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOVINE S PAPIRJEM

»Uranus«, Mestni trg 11.

SLIKE ZA LEGITIMACIJE

Hibser Hugon, fotograf, Valvazorjev trg 7, naspr. Križ. cerkve.

SOBNO SLIKARSTVO

Zuran Martin, Mestni trg 12.

STAVBENA PODJETJA

Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

SPEDIČIJSKA PODJETJA

»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.) Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«. Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA POHIŠTVA.

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

DAME, GOSPODJE!

Ako želite biti elegantno oblačeni, naročite si pri meni

Union Tailor of America

JOSIP GREGORIN,

Ljubljana, Trnovska ulica št. 19.

IZJAVA.

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica dolgov, katere bi delal kdor koli na moje ime.

Ljubljana, dne 6. januarja 1921.

Z. Palčič.

Važno za čebelarje!

»Gospodarska zveza« v Ljubljani je prejela za čebelarje omejeno količino rumenega

amerikanskega sladkorja.

Opozorjamo vsa čebel. društva, da sladkor takoj naročijo, ker bo zaloga kmalu izčrpana.

Krasno posestvo naprodaj!

33 ha njiv, travnikov in gozdov, v industrijskem trgu 15 km od Ljubljane, stanovanjska hiša in 2 gospodarski poslopji, moderno urejeno, električna razsvetljava, številni za obrat potrebni strojni inventar. — Pojasnila glede pogojev daje: Gospodarska pisarna Dr. ČERNE, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6. — Telefon 37.

TVORNIČA KEKSOV, PREPECECEV, OBLATOV IN VEFELJNOV

V. BIZJAK IN DRUG

priporoča svoje

ROGŠKA SLATINA fine izdelke.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, lgeč, modnih stvari, vezenin, finih žilc, rinoč za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarjskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča trdnica

Jos. Petelinac, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanske tiskarna v Ljubljani